

A apărut

și se găsește de vânzare la redacția noastră :

Legea Timbrului

cu toate modificările aduse până în prezent, cu deciziile comisiei timbrului și cu un index alfabetic aranjată de

I. MĂNESCU

președinte la Curtea de Apel Cluj.

Prețul 100 lei.

BANCA CENTRALA

Intreprinderi industriale fondate și co-interesate :

Industria Sârmei — fabrică de cuie și sârmă în Ghiriș, gara Câmpia-Turzii ;

Fabrica de Sticlărie S. A. în Turda

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERȚ S. A. ȘEDIUL CENTRAL CLUJ

~
Filiale : Alba-Iulia, Bistrița, Hajeg Sibiu, Turda.

~
Capital social 50 milioane, rezerve 20 milioane, depuneri 120 milioane.

In curând va apare

Legea Contribuțiilor Directe

cu instrucții oficiale, Dec. Com. Centrale și cu un index alfabetic, ediție aranjată de

I. Mănescu

președinte la Curtea de Apel Cluj

Comenziile se primesc de pe acum la redacția noastră.

Prețul 130 lei.

A apărut

Cercetări asupra Regimului Penitenciar Român din veacul al XIX-lea

cu studiu recunoscut al lui Constantin Moroiu „profesor obștesc de legi la școala românească de la Sf. Sava“

de **OVIDIU STĂNCIULESCU**
magistrat Cluj.

A apărut

Statul Catolic Ardelean

și

Acordul dela Roma în fața Justiției

Sentința No. 51/932 din 4 Iulie 1932 a Trib Cluj.

Cu o incheiere de **Emil Pușcariu** judecător la Tribunalul Cluj

Prețul 20 lei

A apărut

BULETINUL LEGILOR

care publică legile, regulamentele și instrucțiunile la câteva zile de la publicarea lor oficială sub direcțiunea

dl. I. MĂNESCU

Președinte la Curtea de Apel Cluj

Abonamentul	700 lei anual
Pentru magistrați și avocați	500 „ „

Platibil și în rate de minimum 50 lei

Administrația la Curtea de Apel Cluj

Poate Procurorul cere comisie rogatorie altui jude-instructor?

Este abrogat art. 98 al. I teza I din Procedura Penală Ardeleană

Art. 98. — Dacă în cursul cercetării, se ivește necesitatea de a asculta vre-un martor sub jurământ... Parchetul... se va adresa judecătorului de instrucție și judecătorului de ocol, trimetându-i și actele cercetării, ori copia lor.

In speță. — În noaptea de 2 Octombrie 1932, la întretărirea calei ferate, cu șoseaua care merge spre Homorod, din neglijența ajutorului de cantonier Soancă Avram, care a lăsat bariera deschisă, s'a întâmplat un accident de cale ferată în urma căruia a rezultat mai mulți morți și răniți, dintre cari, cei mai ușor răniți, au fost internați în spitalul Rupea, iar alții mai grav răniți, au fost transportați și internați în spitalul din Brașov.

Faptele, încadrându-se în dispozițiunile legii infracțiunilor neintenționate a funcționarilor relativ la C. F. R., pe baza art. 5 a numitei legi, s'a procedat de Parchet la facerea instrucției, Legea proc. flagrantelor delictive, făcând parte integrantă din art. 5, după cum reiese din ultimele aliniate.

Pe baza acestor dispozițiuni, s'a dat mandatul de arestare contra lui Avram Soancă No. 3953/1932, — s'a cerut prin comisie rogatorie cu No. 3925/1932, prin Parchetul Tribunalului Brașov, audierea de către dl. jude-instructor al trib. Brașov, a martorilor răniți grav în spitalul Mârzescu, luarea depozițiilor sub jurământ. Parchetul tribunalului Brașov cu No. 6510/1932, a trimis comisia rogatorie d-lui jude instructor al trib. Brașov, care a refuzat efectuarea ei, motivând că ea trebuia cerută de judecătorul de instrucție trib. Târnava-Mare, și pe care o restituie d-lui Primprocuror trib. Brașov, cu No. 3648/1932 din 3 Octombrie 1932, și acesta cu No. 6523/1932 din 4 Octombrie 1932, ne-o restituie, înregistrându-se la acest Parchet, sub No. 5862/932 din 5 Oct. 1932.

Din această stare de fapt se desprinde următoarele chestiuni:

Poate procurorul să ceară prin Parchetul respectiv, efectuarea unei comisii rogatorii, către judecătorul de instrucție?

Când poate să facă aceasta?

Cine atacă cu opoziție, ordonanța judecătorului de instrucție prin care respinge cererea de efectuarea comisiei rogatorii, procurorul locului, sau procurorul care o cere?

Unde se poate prezenta motivele opoziției?

In drept. — Judecătorul de instrucție poate fi sesizat conform procedurii penale ardelene:

1.) Conform art. 95 al. I cu efectuarea de simple cercetări cerute de acuzatorul public.

2.) Conform art. 9 al. I teza I, cu audierea sub jurământ a martorilor, care părăsesc țara sau este teamă că vor deceda, care crede necesar procurorul.

3.) Conform art. 109 al. III, cu efectuarea unei

comisii rogatorii trimisă de alt cabinet de instrucție sau jude de ocol delegat cu efectuarea instrucției.

4.) Conform art. 103 p. 3 b., cu efectuarea instrucției, propusă de acuzatorul privat.

5.) Conform art. 103 p. 3 a., cu efectuarea instrucției, propusă de acuzatorul public.

6.) Conform art. 318 p. 3 teza 4, cu efectuarea de judecată, conf. Jurispr., în care nu a fost instrucție efectuată.

7.) Conform art. 107 pr. pen. cu efectuarea instrucției ordonată de camera de acuzare.

8.) Conform art. 472 al. 2, 3, 4, cu asigurarea dovezilor în dosarele cu inculpați dispăruți.

9.) Conform art. 28, 105 pr. pen. ard., cu efectuarea cercetărilor și a instrucției în urma declinării competenței.

10.) Conform art. 29 pr. pen. ard., cu efectuarea cercetărilor și a instrucției în urma strămutării unei cauze de la altă instanță.

In procedura penală din Vechiul Regat.

1.) Conform art. 81 și 508, cu efectuarea de comisie rogatorie.

2.) Conform art. 45, cu efectuarea de cercetări.

3.) Conform art. 52, cu efectuarea instrucției propusă de Parchet.

4.) Conform art. 60 cu efectuarea instrucției propusă de partea civilă.

5.) Conform art. 230 pr. pen. V. R. teza II, vezi J. C. C. S. II 508 din 6 Oct. 1892, cu completarea instrucției propusă de camera de acuzare.

6.) Conform art. 523, 524, 525 al. b. art. 28 al. II leg. Curții Casatie, cu efectuarea cercetărilor și a instrucției în urma declinării de competență.

7.) Conform art. 539 teza 4 art. 28 al. I legea Curții de Casatie, cu efectuarea cercetărilor și a instrucției, în urma strămutării decisă de Inalta Curte.

Judecătorul de Instrucție acumulează și calitatea de procuror, conform art. 56 pr. pen. V. R.

Procurorul acumulează calitatea de judecător de instrucție conform art. 39 pr. pen. V. R.

După procedura legii flagrantelor delictive, procurorul locului îmbracă haina specială a judecătorului de instrucție, de oarece conform legii de procedură a flagrantelor delictive, art. I instrucție este (audiază martori, ordonă expetrite și cere comisii rogatorii), art. 2 al. I tez. I, ia interogatorul inculpatului, conform art. 2 al. I tez. II, sesizează direct și imediat instanța competente și conform art. 2 al. II, emite mandat de arestare.

Legea de procedură a fil. del., făcând parte din legea chiriilor; conf. art. 47 din legea Mârzescu; conf. art. 19 din legea speculei; conf. art. 27 din legea Monop Stat. conf. Art. 4, al. 4 și 5 din legea stupefiantelor; conf. art. 98 al. II, procurorul locului, îmbracă atributele judecătorului de instrucție, când instruește infracțiunile prevăzute în aceste legi și ca o consecință logică, în cursul instrucției, este în drept a lua interogator, a emite

mandate de arestare și a sesiza direct și imediat instanța.

Pe lângă atribuțiile de mai sus, date de legea de proc. a fl. delict, care sunt atribuite de magistrat instructor, calitatea de instructor mai reiese și din textele rigide ale legii.

a). Art. 1 din legea flagrantelor delict... se va face conform dispozițiilor prezentei legi.

b). Art. 5 al. 5 din legea infr. neintenț. C.F.R. Pentru instruirea și jud. ... se va urma Micul Parchet.

c). Art. 46 al. II legea chiriilor 1927 în vigoare.

Acest delict... *instruirea* și judecarea

d). Art. 27 al. I legea speculei... prins în fl. delict va fi *instruit* și judecat. Vezi P. P. Ionescu-Dolj pag. 143 P. P. Jak Constantinescu, pag. 40 Tanoviceanu vol. IV pag. 549 și 554.

Față de cele de mai sus, este stabilit precis că procurorul în cazurile prevăzute de legea fl. delict, și în cazurile prevăzute de legile de mai sus, din care fac parte integrantă menționata lege, îmbracă atribuțiile judecătorului de instrucție.

Printre atribuțiile judeului de instrucție, date de procedura penală, conf. art. 39 c.p. (Vezi P. P. Jak Constantinescu pag. 41 Nr. 92), singura aplicabilă în speță și dec. urmează a fi casate ca atare îndrumându-se Parchetul respectiv să procedeze în conformitate cu dispozițiile categorice din articolul 5.

Cu ocazia celor de mai sus urmează să vedem dacă, art. 98 al. I teza I este în vigoare în Ardeal și în alte cauze.

Este stabilit că părțile din pr. pen. Ard. care se referă la ținerea ședințe și executarea pedepselor nu au fost unificate.

Conf. art. 302 al. I pr. pen. Ard., ședința principală, nu poate avea loc fără prezența acuzatului, acesta având dreptul de a pune întrebări martorului pentru luminarea cauzei.

Conf. art. 313 pr. pen. Ard., președintele completului poate citi depozițiile martorilor îndepărtați în loc necunoscut, sau decedați.

Conf. art. 217 pr. pen. Ard., depozițiile martorilor trebuie să fie întărite cu jurământ, celelalte fiind considerate ca simple informații.

Procurorul nu poate lua jurământ martorilor nici în procedura penală Română sau Ardeleană.

Deci pentru ca depozițiile martorilor care sunt gata să moară, sau pleacă în străinătate, (America, Cehoslovacia, Franța pentru mai mult timp la lucru), să fie citite la desbatere, și să nu fie considerate, ca depoziții de informator, este nevoie a fi luate de judecătorul de instrucție sub jurământ, astfel, nelipsind pe partea civilă de o depoziție de martor, pe inculpat și acuzarea publică de o depoziție nesupusă bănuielei, fiind întărită cu jurământ.

Pentru acestea credem, că art. 98 al. I teza I este în vigoare și că în Ardeal procurorul poate cere audiere sub jurământ a unui martor (în pericol de moarte sau care pleacă urgent în străină-

tate), cu atât mai mult cu cât, în desbaterile parlamentare răposatul Mârzescu, a accentuat, că nu ia nimic din drepturile procurorilor și judecătorului de instrucție, că deci acest drept al procurorului nu a fost abrogat, cum a stabilit de altfel Curtea de Casație, când a declarat, că nu este abrogat dreptul procurorului de a cere sechestrul penal și execuție asigurătoare.

Mai credem că Parchetul atât în Vechiul Regat cât și în Ardeal când instruește conf. legilor de mai sus, poate cere efectuarea de comisii rogatorii judecătorilor de instrucție.

De asemenea credem că ordonanța de respingerea efectuării comisiei rogatorii o poate ataca atât procurorul locului cât și procurorul care instrumentează în caz de instruire, pentru aceasta menționăm următoarele: el audiază martori, ordonă expertize, cere comisii rogatorii, ia interogator, sesizează prin ordonanță definitivă direct instanța și emite mandat de arestare.

Deci, dacă procurorul în cazurile de mai sus, poate emite mandat de arestare, care este cel mai grav atribuit al judecătorului de instrucție, fiind în joc libertatea individuală, garantată de Constituție, cum nu poate cere efectuarea unei comisii rogatorii, care este un atribut cu mult mai puțin grav, decât cel de sus?

Față de aceasta, credem, că, în cazul legilor de mai sus incontestabil procurorul, poate cere efectuarea unei comisii rogatorii prin procurorul locului, unui judecător de instrucție, deoarece numai procurorul locului îmbracă haina de judecător de instrucție, în mod special, după cum reiese din legile de față, și astfel comisia rogatorie este dela judecătorul de instrucție, la judecător de instrucție și astfel textul rigid al pr. pen. V. R., este îndeplinit.

Trecând acum la textul art. 98 al. I din pr. pen. Ard. care prevede că procurorul poate cere sub jurământ, la necesitate, (exemplu: moarte apropiată, părăsirea țării, etc.), și coordonându-l cu textele legilor de mai sus, logic susținem că, dispozițiile art. 98 al. I teza I, pr. pen. Ard., nu sunt abrogate, și deci trecând la speța noastră judecătorul de instrucție al tribunaului jud. Brașov, greșit a respins comisia rogatorie a procurorului de Târnava Mare, cre îmbrăcând atribuțiile de jude instructor pentru instruirea accidentului de C. F. R., era în drept să ceară efectuarea ei, — argumentând astfel greșit, că numai judele instructor, îi putea cere efectuarea unei astfel de comisii rogatorie.

Ori judecătorul de instrucție, în instruirea cauzelor a legilor de mai sus, nu este competente, instruirea lor fiind dată în sarcina reprezentanților Ministerului Public, conf. textelor de mai sus, așa că absolut greșit cabinetul de instrucție al trib. Brașov, a respins cererea de comisie rogatorie.

Că este așa, în acest sens s'a pronunțat Camera de acuzare a Curții de Apel Brașov, cu decizia No. 71/1928 din 25 August 1928, prin care

stabilește că... atât mandatul de arestare emis de către dl. jude-instructor No. 1114/1928 contra prevenitului Gall, cât și jurnalul tribunalului prin care i-a infirmat acel mandat sunt date prin violarea dispozițiilor legii și procedurii sus menționate (leg. infr. neintenționate c.f.r.), a cerut efectuarea comisiei rogatorie, și în fine credem, pe lângă faptul că procurorul locului atacă cu opoziție în 3 zile la grefă ordonanța de respingere a judecătorului de instrucție rogat, și procurorul care a cerut efectuarea, tot în acel termen, va putea ataca cu opoziție la grefa judecătorului de instrucție, care a dat ordonanța de respingere a comisiei rogatorie.

De lege ferenda.

Pe lângă legiferarea concluziunilor de mai sus suntem de părere, a se legifera, ca cererea de efectuare de comisii rogatorii, și declararea de opoziții să se facă telegrafic și telefonic, având în vedere că urgența predominează toate manifestațiunile sociale, că urgent trebuie luate toate măsurile represive, că urgența predomină în însuși legea Micului Parchet, în care acele conchise își au și își va avea aplicarea mai mult pentru viitor, ca o măsură de siguranță a ordinii și siguranței sociale.

C. I. Marosin

Prim-procuror Târnava Mare
cu gradul de Consilier de Curte de Apel

Jurisprudențe civile

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II-a
Dec. No. civ. No. 79/1933. Președinte: Al. Dem. Opreșcu, cons.

Divorț. Art. 77 lit. a) l. matrimonială. — Refuzul soției de a restabili viața conjugală ca fapt generator al desfacerei căsătoriei începe când soții nu dă urmare invitațiunii și durează cât timp ea, fără just motiv trăiește aparte de domiciliul soțului. — Acțiunea nu se prescrie prin aceea că soția declară că voiește să se împăce, ci când soțul iartă faptul culpabil și declară că dorește să reia viața în comun.

Deliberând, asupra recursului introdus de Tincu Maria în contra deciziei cu No. C. II. 421/1931 a Curții de Apel Cluj S. III-a;

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului și actele dosarului rezultă că Simion Vintilă intentând acțiune de divorț în contra soției sale Maria Tincu pe baza art. 80 din legea matrimonială, Tribunalul Alba, prin sentința cu No. 3972-24/1929 a respins acțiunea pe considerațiunea că motivul de divorț s'ar fi prescris; că împotriva acestei hotărâri făcând apel numitul soț, Curtea de Apel Cluj, prin decizia supusă recursului de față l'a admis desfăcând căsătoria în baza art. 80 lit. a.) din leg. matr. din vina soției, motivând că refuzul nemotivat al soției de a urma pe soț la noul domiciliu, datând din anul

1926 constituie un fapt continuativ, care n'a încetat până în anul 1929.

Având în vedere că prin motivele de casare se susține că instanța apelativă a violat art. 83 și 85 din legea matr. art. 270 pr. c. și a comis exces de putere când a considerat că refuzul recurentei încă din anul 1926 de a urma pe soțul ei, constituie un fapt continuat întrucât acest refuz petrecându-se în anul amintit, și reclamantul ne mai insistând până în anul 1929 de a soma pe pârâtă de a-l urma în noul domiciliu, înseamnă că faptul s'a prescris, întrucât au trecut mai mult de 6 luni dela data când a făcut prima somațiune; că mai susține recurenta — trebuind a îngriji pe părinții ei — nu se putea muta cu soțul ei și că somațiunea nu a fost serioasă, deoarece deși a declarat în fața Tribunalului că voiește a se împăca, totuși soțul ei a refuzat a o primi, punându-i condițiuni de așa natură, încât era imposibil a urma pe soțul ei.

Considerând că potrivit dispozițiilor art. 83 din legea Matr. în cazurile prev. de art. 76, 78, 79 și 80 se poate intenta acțiune de divorț în termen de 6 luni dela ziua când soțul a luat cunoștință despre fapta vinovată.

Considerând însă că în cazul refuzului nemotivat al soției de a-și urma soțul său în altă locuință, faptul acesta culpabil, generator al desfacerei căsătoriei, începe chiar din momentul când soția nu a dat curs somațiunii bărbatului de a-l urma și durează în tot timpul cât soția trăiește afară de domiciliul soțului fără just motiv.

Că, dar, în speță deși refuzul de a urma pe soț s'a petrecut în primăvara anului 1926 și acțiunea de divorț s'a introdus în anul 1929, totuși nu se poate considera fapta vinovată a soției prescrisă în sensul art. 83 din Leg. matr. deoarece este vorba de un fapt continuativ și nu de unul instantaneu așa că instanța de apel desfăcând căsătoria din vina pârâtei soții a făcut o bună aplicatie a legii.

Având în vedere că deși pârâta a declarat în fața Tribunalului că voiește a se împăca cu soțul, totuși această declarație nu constituie o împrejurare care să denote o reluare a vieții conjugale și să considere faptul prescris atâta timp cât soțul nu a declarat că iartă faptul culpabil al soției și astfel să reia viața conjugală.

Că deasemeni nu rezultă din lucrările dosarului că somațiunea ar fi fost neserioasă, cu atât mai mult cu cât recurenta nici nu s'a apărat cu această susținere, ea invocând drept motiv al neurmării soțului ei, nu mai pretinsul concubinaj al reclamantului.

CURTEA DE APEL CLUJ, Secția III.

Dec. No. C. 533/14/1932. Președinte: Al. Ulvinianu

Servitute. — Proprietarul fondului dominant nu are dreptul să exercite servitutea decât în limitele stabilite prin titlu și nu o poate agrava. — Când

exisă o agravare. — Când se poate considera o condițiune realizată.

MOTIVE:

Având în vedere că în privința constituirii dreptului de servitute a trecerii fumului prin coșul reclamanților, instanța de fond motivează și se întemeiază pe sentința No. C. 8523/927 a jud. Hateg din care rezultă într'adevăr „că atunci când părțile s'au împărțit, s'au învoit că în caz dacă reclamanții fac zid despărțitor în podul casei atunci poate astupa hornul și pârâțul este obligat să-și facă horn aparte“ și deci fără îndoială din această convenție rezultă că dreptul de servitute de trecerea fumului este stabilit sub condițiunea că reclamanții să zidească acel părete și aceasta constituie o condiție, iar nu un termen, fiindcă atât timpul de îndeplinire cât și îndeplinirea faptului însăși — în speță facerea zidului — era incert și așa fiind bine tribunalul a hotărât că dreptul de servitute al reclamantului era supus unei condițiuni rezolutorii.

Că de altă parte și starea de fapt stabilită de tribunal în sensul că reclamanții au avut dreptul de a face păretele în timpul primăverii anului 1932, s'au sprijinit pe depoziția martorului Teodosie Niculiță care afirmă acest fapt, dar această împrejurare este neesențială, căci în lipsa stipulării unui termen reclamanții puteau ori când aduce la îndeplinire condițiunea și în consecință și această parte a motivului de casare este nefondat.

Considerând că este de principiu (art. 484 C. C. A.) că proprietarul fondului dominant nu are dreptul să exercite servitute decât în limitele stabilite prin titlul prin care i s'a acordat acest drept și el nu poate agrava servitutea în daua proprietarului fondului aservit și fără îndoială faptul beneficiarului servitutei de a zădărnici îndeplinirea condițiunei de care depinde rezoluțiunea adecă existența mai departe a dreptului de servitute constituie o agravare; și de asemenea este constant că condițiunea se consideră realizată când îndeplinirea ei a fost împiedecată intenționat culpabil de acel căruia i-ar profita nerealizarea condițiunei.

Având în vedere, că instanța de fond stabilind în fapt că recurentul în mod nedrept i-a împiedecat pe reclamanți să zidească perete printr'o justă aplicare a principiului de drept a considerat condițiunea realizată și bine a constatat stingerea dreptului de servitute.

Având în vedere că tribunalul printr'o rațională apreciere a faptelor și bună interpretare a convenției a conchis că obligația reclamanților constă nu de a face un zid nou, ci de a înălța zidul existent și de altminteri aceasta fiind o chestiune de suverană apreciere scapă de sub controlul instanței de casare, și ca urmare și această ultimă parte a motivului de casare este nefondată;

Curtea respingând recursul a obligat pe recurent la plata speselor conform art. 534 pr. civ.

Jurisprudențe comerciale

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția III-a
Audiența dela 9 Decembrie 1932. Președinte: D. G. Lupu, pres.
Transtport. — Cărăuș. — Stăpânul transportului în cursul executărei lui. — Mărfuri. — Ajungerea la destinație. — Destinatar. — Art. 432 c. com. — Art. 52 și 53 din regulamentul de transport pe căile ferate române.

Curtea deliberând,

Asupra recursului declarat de Regia Autonomă a Căilor Rerate contra sentinței No. 226 din 9 Maiu 1931 a Tribunalului Mehedinți Secția II-a, în proces cu Fabrica de pălării „Testa“ din Turnu Severin;

Având în vedere sentința atacată cu recurs din care se constată în fapt că la 13 Ianuarie 1928, intimata a expediat cu scrisoarea de trăsură No. 551 o ladă de pălării pe adresa lui Michel Bauch din gara Berești, în greutate de 68 kgr.;

Că în ziua de 18 Ianuarie 1928, înainte ca marfa să fi ajuns la destinație, magazionerul stației Galați a făcut mențiune pe scrisoarea de trăsură că lipsesc din greutatea lăzii 30 kgr. și că lada a fost violată, furându-se din marfă;

Că intimata cerând Direcțiunei Căilor Ferate să fie despăgubită și neprimind nici un răspuns, a chemat-o în judecată înaintea Judecătorei urbane din Turnu Severin, cerând să fie obligată a-i plăti suma de 30.720 lei valoarea mărfurilor expediate și pierdute;

Că Judecătoria admitând în totul acțiunea, recurenta a făcut apel, care i-a fost respins de Tribunal;

Având în vedere că pentru a da această soluție Tribunalul își însușește considerentele cărții de judecată în ce privește valoarea despăgubirilor și argumentează în ce privește chestiunea ridicată de Regia Autonomă a C. F. R. cu privire la persoana în drept a intenta această acțiune, că întrucât lada cu pălării a fost violată în cursul transportului și înainte de a fi ajuns la destinație, expeditorul poate exercita toate drepturile derivând din contractul de transport, și că în orice caz, potrivit art. 432 c. com. după ajungerea mărfii la destinație, acțiunea din transport având-o atât destinatarul cât și expeditorul, bine în speță, acțiunea s'a intentat de expeditor;

Având în vedere motivul de recurs astfel formulat: „Exces de putere și violarea art. 432 c. com. art. 85 al. a., art. 66 și 61 din regulamentul de transport C. F. R. Numai destinatarul are drept a reclama în justiție pierderile parțiale ale mărfurilor transportate pe C. F. R., după ajungerea lor la destinație.

Având în vedere că prin motivul de casare recurenta se plânge de exces de putere și violarea art. 432 c. com. combinat cu art. 85 al. a). 66 și 61 din regulamentul de transport C. F. R. săvârșită de instanța de fond prin aceea că, a hotărât că în speță acțiunea în despăgubiri aparține pre-

dătorului întrucât mărfurile s'au pierdut în timpul transportului, pe când, conform dispozițiilor art. 432 c. com. și textelor corespunzătoare din regulament, dacă s'ar fi constatat în fapt că destinatarul a ridicat marfa cu lipsuri, acțiunea în despăgubiri, din acest moment, nu-i poate aparține decât acestuia;

Considerând că, din combinațiunea art. 432 c. com. cu art. 52 și 53 din regulamentul de transport pe C. F. R. rezultă că odată ce mărfurile au fost încredințate cărașului pentru transport, stăpânul transportului în tot cursul executării lui rămâne predătorul, el singur având dreptul să dea cărașului orice fel de dispozițiuni atâta timp cât deține duplicatul scrisorii de trăsură;

Că însă, mărfurile ajungând la destinațiune și destinatarul achitând cărașului toate cheltuielile ce grevează transportul și obținând dela acesta scrisoarea de trăsură, din acest moment chiar dacă predătorul s'ar mai afla încă în posesiunea duplicatului, scrisorii de trăsură, el nu mai are nici un drept și nu mai poate da cărașului nici un fel de dispozițiuni, toate drepturile derivând din contractul de transport precum și acțiunile în despăgubiri, trecând asupra destinatarului în mod exclusiv și definitiv;

Că astfel fiind și întrucât în speță instanța de fond n'a constatat în fapt în mâna cui se află scrisoarea de trăsură și a decis că dreptul de acțiune în despăgubiri contra cărașului aparține predătorului, a dat o greșită interpretare art. 432 c. com. și art. 52 și 53 din regulamentul de transport pronunțând o deciziune casabilă; că, fără importanță rămâne și cel de-al doilea argument dat de instanța de fond și anume că în speță acțiunea ar aparține expeditorului fiindcă marfa s'a sustras în cursul transportului, deoarece fie că s'a sustras în cursul transportului, fie în momentul ajungerii și înainte de predare, ceea ce rezolvă chestiunea cui aparține acțiunea, sunt numai considerațiuni expuse mai sus;

Că deci motivul de casare fiind întemeiat, recursul urmează a fi admis și sentința Tribunalului Mehedinti, secția II-a cu Nr. 226 din 9 Maiu 1931, casată cu trimitere la același Tribunal.

Pentru aceste motive casează.

CURTEA DE APEL CLUJ, Secția III-a.

No. C. III. 1561/57/1932. Președinte dl. Al. Ulvinianu, președinte
Suspendarea proceselor privind bunuri aparținătoare masei vr'unui faliment. — Suspendarea este de ordine publică și ea poate fi ridicată din oficiu chiar de instanța de recurs. — Art. 9, 10 din legea XVII — 1881 și 467 proc. civilă.

În contra sentinței tribunalului, prin care s'a admis apelul pârâtului și s'a respins acel făcut de reclamant a introdus recurs în termen, acesta motivând:

1.) Violarea art. 269, 270 și 401 din procedura civilă greșită stabilire a stării de fapt, nemotivare;

2.) Violarea art. 9, 22 și 152 din legea XVII: 1881, bazând hotărârea ce a dat pe texte străine

pricinii, nu s'a pronunțat asupra unor mijloace de apărare esențiale, săvârșind eroare grosieră de fapt și exces de putere;

Având în vedere că recurentul a susținut recursul său formulat în scris și amplu motivat cerând casarea cu trimitere a sentinței atacate cu cheltueli;

Având în vedere că intimatul prin întâmpinare și oral în instanță a cerut respingerea cu cheltueli a recursului;

Având în vedere că recurentul prin acțiunea ce a introdus la 20 Februarie 1926 a cerut rezilierea contractului de locațiune cu durata dela 26 Iulie 1925 până la 1 August 1926 în sumă de 41.075 lei în cursul procesului acesta era pendinte la judecătoria și anume la 6 August 1926, susnumitul pârât este declarat în stare de faliment, când recurentul de azi reclamantul, a chemat în judecată și masa falimentului deschis în contra pârâtului H. Schwartz și anume la desbaterea dela 8 Aprilie 1927, menționând că aranjamentul prăvăliei închiriate a fost ridicat de către curatorul de masă numai la 9 Septembrie 1926 când acesta s'a vândut prin licitație;

Pârâtul, curator de masă, s'a apărat: chiria pentru care se pornise proces era acea convenită înainte de declararea în stare de faliment, deci o creanță ce trebuia anunțată în faliment și numai în caz de nerecunoaștere se putea face proces masei, dar recurentul nu a anunțat creanța, ci de la data declarării în stare de faliment, el a rămas un simplu depozitar, dar fără a fi stipulat vre-o contravaloare pentru depozit, păstrând numai cheile până la licitație și stăruind să nu se scoată aranjamentul din prăvălie, el dorind să-l cumpere la licitație ceea ce a și făcut cumpărând acel aranjament de prăvălie ce valora 20.000 lei cu 9000 lei;

Reclamantul în replică a susținut că nu era obligat a anunța creanța sa în faliment, deoarece era o creanță garantată cu gaj.

Judecătoria a continuat judecarea procesului și după declararea în stare de faliment, iar tribunalul, în urma apelurilor părților a judecat în apel pronunțând sentința atacată cu recurs;

Considerând că, potrivit dispozițiilor art. 9 din legea XVII: 1881 *procesele privind bunuri aparținătoare masei vreunui faliment nu se mai pot continua după deschiderea falimentului, iar potrivit dispozițiilor art. 9 alin. 1 teza II-a și art. 10 alin. teza I din aceeași lege, procesele în curs în privința creanțelor ce nu trebuiesc anunțate nu se suspendă, dar conform dispozițiilor art. 467 din procedura civilă acestea din urmă regulile au suferit modificare, în senzul, că procedura trebuie să se întrerupă în toate procesele, cari, potrivit legii falimentului nu se pot continua față de falit sau acesta nu le poate continua;*

Că, deoarece nu s'a ocupat cu această chestiune nici una din instanțele de fond, iar întreprinderea trebuie pronunțată din oficiu după cum

rezultă aceasta din termenii categorici și imperativi ai art. 467 din procedura civilă.

Având în vedere că spre a se stabili starea de fapt și în temeiul acesteia a se pronunța asupra suspendării este nevoie de a se trimite cauza pentru o nouă judecare instanței de fond;

Având în vedere, că deși de către recurent nu s'a ridicat ca motiv de casare și violarea art. 467 din procedura civilă și nesuspendarea procesului, totuși, fiindcă *suspendarea este de ordine publică în cauză, pentru că are de scop apărarea creditorilor, el a trebuit a se invoca de instanța de recurs din oficiu*;

Pentru aceste motive recursul a trebuit a se admite și a se casa cu trimitere sentința atacată spre a se proceda la sabilierea complectă a stărei de fapt și eventual la suspendarea procesului.

Jurisprudențe procedurale

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția III-a.

Decizia No. 1205/929. Președinte: Ar. Alexandrescu, consilier
Perimare. — Dacă sunt sau nu abrogate dispozițiile proc. civ. ardeleni în ce privește perimarea prin legea Curții de Casație

DELIBERÂND:

Asupra cererei de perimare;

Având în vedere că în conformitate cu dispozițiile art. 446 pr. civ. trans. dată la ziua de înfățișare pentru constituirea procesului, sau la desbatere, nu se prezintă nici una din părți, sau partea prezentă nu cere desbaterea cauzei, procesul se va scoate de pe rol până când vre-o parte va cere fixarea unui nou termen iar prin trecerea a trei ani, socotiți din ziua de constituire a procesului sau a desbaterei omise, procesul se va considera stins;

Considerând că acest text de lege, este și azi în vigoare, întrucât prin art. 81 și 87 din legea de organizare a Inaltei Curți de Casație se desființează și se abrogă numai acele dispozițiuni din legea de procedură din teritoriile alipite care regulează procedura înainte Curții de Casație, respective cari conțin dispozițiuni contrare acestei legi;

Că în asemenea situație și întrucât în speță din actele aflate la dosar se constată că din ziua de 17 Maiu 1928 când din lipsa părților din cauza neplății taxelor de citație, s'a scos recursul de pe rol, și până în ziua de 26 Septembrie 1929 data cererei de perimare nu au trecut trei ani cererea de perimare este nefondată și urmează a fi respinsă.

Văzând și cererea de cheltueli de judecată cerută de intimat și apreciind, urmează iscăliturile

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I.

Dec. No. 766/932. Președinte: Eugen Bănescu, consilier

Curator sechestrului. — Numirea în această calitate îi conferă dreptul de a intenta acțiune. —

Nu este necesară o procură specială.

Este exact că, potrivit dispozițiilor art. 245 din legea execuțională, curatorul sechestrului este asimilat cu mandatarul însă de aci nu rezultă că pentru conservarea averii, care este încredințată și de care este răspunzător, el trebuie să aibă o procură specială, căci simpla numire de sechestrul era suficientă pentru introducerea unei asemenea acțiuni.

Așa fiind, greșit Curtea de Apel a confirmat sentința Tribunalului prin care s'a admis acțiunea introdusă de recurent, pentru lipsă de calitate și deci motivul acesta fiind fondat, recursul urmează a fi admis, casând cu trimitere decizia Curții de Apel, celelalte motive fiind inutile de a mai fi discutate.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I.

Dec. No. 497/932. Președinte: S. Tipei

Cărți funduare. — Prenotare de drepturi ipotecare. — Se poate face și pe baza extraselor din registrele comerciale. — Condiții.

Din art. 88 lit. c, regulamentul cărții funduare rezultă că prenotațiunea dreptului de ipotecă se poate face și în baza extractelor din registrele comerciale și industriale enumerate în paragraful 126 pr. civilă privitor la creanțele scăzute, întrucât extractul este investit cu autentificarea prescrisă de lege privitor la ținerea convenită a registrelor și întrucât nu s'a stins puterea de dovadă a registrelor.

Prin urmare, extractele din registrele comerciale pot servi ca bază de prenotațiunea dreptului ipotecar cu condițiunea însă ca ele să fie legal certificate că registrele sunt ținute în regulă.

Tribunalul a stabilit în fapt că atestarea dată de notarul public prin extrasul din registrele comerciale ale firmei recurente, nu constată că registrele sunt în regulă ținute, stabilire corectă făcută de Tribunal căci din însăși atestarea acestui extras aflat la dosar se constată afirmațiunea notarului public că foile acestui conto referitoare la anul 192 sunt „legale” în registrul de saldo-conto, iar nu „legale” cum susține recurentul prin motivul de casare.

Deasemenea Tribunalul din aceeași atestare a notarului public mai constată în mod corect că registrul este netimbrat ceea ce constituie o ne-regulă în registre punându-le în situațiunea de a nu putea forma o bază în prenotarea dreptului de ipotecă cu atât mai mult cu cât notarul public nici nu atestă că operațiunile în registru sunt legal conduse.

Așa fiind, față de dispozițiunile art. 88 din reg. cărții funduare și întrucât extrasul de pe anul 1928 nu este din registrul principal ci din saldo-conto, iar cel din 1929 este pe foi volante, bine Tribunalul a admis recursul intimatului ordonând radierea dreptului de ipotecă operată pe baza unui extras ce nu este în conformitate cu dispozițiunile textului suscitată.

CURTEA DE APEL CLUJ, Secția I.

No. C. I. 1328/1930.

Justificare. — Divorț. — Inadmisibilă în apel. — Art. 639, 672, 678 și 679 procedura civilă.

Reclamanta a făcut cererea de justificare pentru omisiunea termenului din 15 Ianuarie a.c., când Curtea în lipsa părților regulat citate a respins apelul reclamantei contra sentinței prin care Tribunalul a respins acțiunea de divorț.

Având în vedere că în materie de divorț legea matrimonială și procedura civilă în art. 639 și urm. reglementează o procedură specială, procedură care conform noii legi de procedură urmează a se avea în vedere.

Considerând că potrivit articolului 678 p. c. absența părților, regulat citote dela desbateră apelativă nu împiedică rezolvarea apelului; din ce implicit rezultă că *legiutorul nu admite justificarea omisiunii prezentării în instanță, că justificarea este exclusă în procedura de apel rezultă și din conținutul art. 679 care prevede ce anume articole sunt a se aplica în procedura de apel și din care nu face parte și art. 672 care prevede tocmai cazul de justificare în fața primei instanțe.*

Pentru aceste motive cererea de justificare este inadmisibilă și deci s'a respins ca atare.

Cluj, la 2 Aprilie 1931.

Preș.: ss. I. Mănescu, vot. ss. C. Epure, ref. ss. M. Balassan, gref. ss. I. Săndulescu.

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIE, Secția I-a.

Dec. No. 1088/1932 Președinte: Eugen Bănescu, consilier

Cererea de a se reforma sentința și respinge acțiunea, se referă la toate capetele de cerere din acțiune.

În ce privește despăgubirile civile, Curtea le-a redus găsindu-le exagerate pe cele materiale și inexistente pe cele morale, iar cheltuelile de judecată dela prima instanță conform tarifului găsește că trebuiau majorate cu 4000 lei, compensând pe cele făcute în apel conform art. 426 p. civilă;

Având în vedere că această soluție este criticată prin recursul de față, în care recurențele susțin prin motivele de casare că deși pârâtul n'a făcut apel și asupra despăgubirilor civile, totuși Curtea le-a redus dela 10.000 lei la 1000 lei și deși a respins în întregime apelul cu privire la fondul procesului, totuși a compensat cheltuelile în apel numai pentru faptul că a redus un accesoriu daunele.

Considerând că primul motiv este inexact în fapt, deoarece *pârâtul cerând prin apel reformarea sentinței Tribunalului și respingerea acțiunii reclamatelor, în care fiind cuprinse și daunele, urmează că implicit a cerut și respingerea daunelor, pe care însă Curtea apreciind le-a redus dela 10.000 la 1000 lei.*

Jurisprudențe penale

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIE, Secția II.

Decizia No. 4639/1932. Președinte: Al. Dem. Opreșcu, consilier

Suveranitatea instanțelor de fond în aprecierea stărei de fapt. În ce condițiuni trebuie exercitată?

D E L I B E R Ă N D :

Asupra recursului introdus de Banca Lucreția și apărătorul public în contra deciziei penale a Curții de Apel Cluj s. III-a cu No. 1008-5/1932 și prin care reformându-se în parte sentința primei instanțe, numita este condamnată la 8 zile detențiune în baza art. 172 al. II c. p. și cu aplicarea art. 92 c.p.

Având în vedere că apărătorul public a declarat recurs în baza art. 385 pct. 1. lit. a) pr. p., iar acuzata cum că nu se simte vinovată;

Având în vedere că instanțele de fond au constatat în sarcina acuzatei faptul că în cursul lunii Octomrie 1931 a făcut propagandă printre locuitorii comunei Cioara, contra religiei creștine afirmând că nu este Dumnezeu și a împărțit broșuri cu caracter periculos organizației religioase a locuitorilor lor, — fără însă a arăta, prin hotărârile date, în ce anume consta propaganda făcută și nici caracterul periculos a broșurilor împărțite: „Unde sunt morții” și „Război și pace”.

Considerând, că, dacă în adevăr, instanțele de fond sunt suverane apreciatoare a chestiunilor de fapt, ele însă au obligațiunea ca prin hotărârile ce dau, să arate lămurit împrejurări cari le-au condus a constata starea de fapt, în așa fel, încât această Inaltă Curte să-și poată exercita controlul său spre a putea decide dacă din această stare faptică se poate deduce toate elementele necesare infracțiunii ce se pune în sarcina acuzatului.

Că astfel fiind și întrucât în speță, pentru a se putea stabili existența delictului de agitație prevăzut de art. 172 al. II c.p. este necesar a se cunoaște anumite expresiunile și ideile ce acuzata a propagat, fie prin viu graiu fie prin broșurile ce a împărțit și a căror caracter instanțele de fond nu le-a discutat, și ceiace această Inaltă Curte nu poate face excedând competența sa.

Că față de această situație urmează a casa decizia Curții de Apel în baza art. 35 N. procedură penală, iar afacerea a fi trimisă la aceiași instanță spre a fi din nou judecată.

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIE, Secția II.

Decizia No. 3877/1932. Președinte: Al. Dem. Opreșcu, consilier

Legea pentru reprimarea unor infracțiuni contra liniștei publice. — Infracțiuni la această lege. —

Elementele infracțiunii

D E L I B E R Ă N D :

Asupra recursului introdus de Parchetul General al Curții de Apel Cluj împotriva deciziei cu No. 236/1931, a acelei Curți s. II. prin care reformându-se în totul sentința cu No. 6333/930 a Tribunalului Hunedoara secția II-a, acuzatul Alexandru Tamaș, a fost achitat de sub învinui-

rea de a fi săvârșit delictul prevăzut și pedepsit de art. 10 din legea pentru reprimarea unor infracțiuni contra liniștei publice.

Având în vedere că acest recurs a fost declarat în baza art. 385 p. l. lit. a. pr. p.

Având în vedere că din examinarea hotărîrilor pronunțate în cauză se constată în fapt că în ziua de 7 Septembrie 1930 muncitorii din Lupeni, membrii ai partidului social democrat, ținând întrunire publică pentru comemorarea morții deputatului Dr. Pistiner, acuzatul Alexandru Tamaș a arborat drapelul roșu în curtea sindicatului unde avea loc întrunirea și anume, chiar la ușa de intrare în local, la o distanță de doi metri dela pământ.

Considerând că art. 10 din legea pentru reprimarea unor infracțiuni contra liniștei publice pedesește cu închisoarea dela o lună până la șase luni și cu amenda dela 1000—10.000 lei „faptul de a expune sau purta în public embleme, insigne, steaguri sau pancarte... când, după circumstanțe, aceasta va constitui o atâtare, stârnire sau încurajare la rebeliune sau la desordine”.

Considerând că *elementele constitutive ale acestui delict sunt, pe de-o parte, expunerea materială a unei embleme de orice fel, de natură a da loc la atătarea spiritelor și prin aceasta la desordine, iar pe de altă parte, ca această expunere să fie făcută în public, adică elementul publicității fără de care pericolul pe care l'a avut în vedere legiuitorul nu ar putea să existe.*

Considerând că, în speță, faptul imputat acuzatului Alexandru Tamaș, întrunește ambele elemente, întrucât fiind dovedit că el a arborat drapelul roșu, simbolul luptelor sociale, cu ocazia unei adunări muncitorești în comuna Lupeni, chiar la intrarea în localul adunării și la o distanță de doi metri dela pământ, astfel că acest drapel era expus nu numai privirii muncitorilor adunați în curtea sindicatului, ci vederii întregii populațiuni din comună, compusă în majoritate din muncitori miniere, acest fapt, putea da naștere la turburări, constituind, prin agitația produsă în spiritele celor de față, o amenințare, și o primejdie pentru liniștea publică și îndemn la desordine, adică tocmai ceea ce a avut în vedere legiuitorul atunci când a edictat dispozițiunile represive de mai sus.

Că, în asemenea condițiuni, achitând pe acuzat pe considerațiunea că faptul n'ar intra în prevederile art. 10, suscitată, Curtea de fond, a violat acest text și a comis nulitatea vizată de art. 385 p. l. lit. a pr. penală.

Că, dar recursul Parchetului General este fondat și se admite, urmând ca pe baza art. 33 al. I, N. p.p. a se casa deciziunea atacată fără trimitere și a se condamna numitul acuzat, prin aplicațiunea art. 10 din legea liniștei publice combinat cu art. 92 c. p., la 500 lei amendă ca pedeapsă principală și 500 lei amendă ca pedeapsă accesorie.

ROMÂNIA INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE SECȚIA II-a

Dec. No. 4624—1932. Preș. d-lui Al. Dem. Oprescu, Cons. Tainuire contravențională. — Art. 129 C. contr. — Majorarea pedepsei în lipsa acuzatului și fără ca să fi fost citat.

Având în vedere că recurentul prin motivele 1, 2, 3, și 5 scrise susține în esență că faptul stabilit și pus în sarcina sa, nu ar constitui infracțiunea prevăzută de art. 129 c. p. prin aceea că nu este dovedită intențiunea, el fiind de bună credință când a cumpărat caii din târg.

Având în vedere că în fapt, instanțele de fond au constatat că acuzatul Furca Francisc în luna Decembrie 1930, a cumpărat, în târgul dela Hațeg, două iepe și doi mânji, dela acuzatul Stroe Ioan, (rămas condamnat pentru crima de furt) reputat hoț de cai, — cu prețul derizoriu de 6.000 lei, și fără a fi pretins bilete de vânzare și a se fi interesat de proveniența acestor cai.

Considerând că potrivit art. 129 c. cont. se dispune că *oricine dobândește un obiect, în împrejurări din care ar fi putut presupune că provin din furt, susstracțiune, etc. constituie contravențiunea de tăinuire.*

Că astfel și întrucât din cele mai sus expuse, rezultă că faptul constatat și pus în sarcina acuzatului, constituie contravențiunea prevăzută de art. 129 c. contr. întrucât instanțele de fond, au stabilit, că acuzatul, în împrejurările când a cumpărat caii, putea să deducă că aceștia provin din furt.

Că față de textul articolului sus menționat, rezultă, că nu se cere nici elementul intențional, sau al prejudiciului precum și celalalte elemente invocate de acuzat, — *ci prin simplul fapt că nu a fost destul de diligent de a presupune origina obiectelor cumpărate, s'a făcut culpabil de contravențiunea tăinuirei.*

Că dar față de aceste constatări, cari potrivit dispoz. art. 33 Nov. proc. Pen. constituiesc un atribut suveran al instanțelor de fond, toate aceste motive de casare sunt neîntemeiate și urmează a se înlătura.

Având în vedere că prin motivele 4 și 7 recurentul se plânge că i s'a aplicat o pedeapsă prea mare în raport cu faptul comis.

Considerând că potrivit dispoz. art. 33 Nov. pr. pen., nu se poate face recurs, cerându-se micșorarea pedepsei atunci când s'a făcut în cauză aplicațiunea art. 21 cod. contravențiilor.

Că astfel fiind și întrucât în speță s'a făcut aplicațiunea art. 21 c. contravențiilor, acest motiv de casare este inadmisibil și ca atare se înlătură.

Având în vedere că din motivul 6 de casare, ultimul, se susține că instanța de apel a majorat pedeapsa dată de prima instanță în lipsa acuzatului și fără a-l cita.

Considerând că *prezența acuzatului, este necesară la desbaterea apelatorie, numai atunci când se reformează o hotărâre achitătoare (art. 413 pr. pen.) sau când se administrează probe noi (art.*

415 p. p.).

Că astfel fiind, și întrucât în speță Curtea majorând pedeapsa acuzatului, în lipsa sa nu a comis violare de lege, căci nu a existat o hotărâre achitatorie a primei instanțe, și nici nu s'au administrat probe noi, așa că și acest ultim motiv de casare fiind neîntemeiat recursul în întregul său urmează a se respinge ca atare.

Jurisprudențe la legi speciale

ROMÂNIA INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA I-a

Dec. No. 1406—1932. Președinția d-lui A. Juca, președinte.
Agrar. Pref de expropriere. Stare de fapt diferită de cea din cartea funduară. — Hotărârea comitet agrar nu constituie lucru judecat în privința proprietății.

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs din care rezultă că în urma exproprierei moșiei din com. Budiul de Câmpie azi Papiu Ilarian, jud. Turda rămas definitiv prin hotărârea Comitetului Agrar, No. 183 Sec. Tr. din 3 Noembrie 1923 proprietarul moșiei expropriate, a făcut apel în contra hotărârilor de expropriere No. 479—1922 și 641—1927 a Com. de expropriere a Jud. Turda în ce privește *preful exproprierei* fixat de acea comisiune.

Înainte Curții de Apel, reprezentantul Ministerului recurent, a ridicat un incident de inadmisibilitatea apelului pe motiv că Comitetul Agrar făcând exproprierea în persoana Băncii Altruiste din Budapesta, a fixat definitiv starea juridică a proprietății, chestiune ce nu mai poate fi dedusă din nou în judecata Curții de Apel, al cărui rol este limitat la fixarea prețului.

Pentru a respinge acest incident, soluțiune de care Ministerul recurent se plânge prin recurs, Curtea de Apel motivează că în conformitate cu art. 4 din Reg. Legii Agrare din Transilvania, fiind admisă doevada, cu probele prevăzute de procedura civilă Ard. că la data de 1 Decembrie 1918, starea de fapt era alta, decât cea prevăzută în cartea funduară, intimatul Carol Teleky a făcut dovada cu o declarație autenticată de notar, că Banca Altruistă a recunoscut că moșia între timp a vândut-o încă în anul 1913 lui Samoilă Teleky. Însă cum, cumpărătorul mai avea de achitat suma de 276.000 coroane, nu a trecut-o în cartea funduară pe numele cumpărătorului; că Samoilă Teleky decedând în 1916 moșia a trecut prin moștenire intimatului în recurs, Carol Teleky, prin decisu din 18 Aprilie 1818; că înainte Comitetului Agrar, judecata făcându-se fără prezența părților, nu s'a putut cunoaște schimbările ce au avut loc până la data de 1 Decembrie 1918; că *hotărârea Comitetului Agrar este definitivă numai în ce privește exproprierea, dar nu poate crea autoritate de lucru judecat, în ce privește dreptul de proprietate.*

Având în vedere că din motivele de casare recurentul pretinde că Curtea de Apel ar fi violat principiul autorității lucrului judecat și art. 1 din lege pentru modificarea art. 37 din Leg. Agrară, și ar fi comis un exces de putere prin aceea că a nesocotit hotărârea definitivă a Com. Agrar în ce privește persoana proprietarului moșiei expropriate, a judecat din nou și a schimbat situația juridică, atribuind un drept de creanță intimatului deși nu avea calitatea de a cere o despăgubire pentru expropriere.

Considerând că Curtea de Apel, întemeindu-se pe dispozițiunile art. 4 din regulamentul Legei Agrare din Transilvania care în mod excepțional admite a se face dovada cu probele prevăzute de procedura civilă Adeleană că la data menționată, situațiunea de fapt era alta decât cea înscrisă în cărțile funduare, aceasta numai când s'au făcut schimbări înainte de 1 Decembrie 1918 fără a se fi întabulat, în care caz exproprierea se va judeca după starea de fapt existentă, a fost în drept să examineze calitatea intimatului Carol Teleky și verificând actele de transcriere și recunoașterea autentică a Băncii Altruiste să constate că intimatul era proprietarul moșiei expropriate și să-i atribuie în această calitate despăgubire, care potrivit hotărârii Comitetului Agrar urma să fi acordată Băncii Altruiste, expropriate în virtutea art. 7 lit. a., ca persoană morală de drept privat, nu ca instituție de Stat conform art. 6 din legea agrară.

Că, judecând astfel Curtea de Apel n'a prejudiciat întru nimic drepturile Statului, obligat în tot cazul la despăgubire și n'a violat autoritatea lucrului judeca, rezultând din hotărârea Comitetului Agrar, întrucât *prin această hotărâre nu s'a tranșat în mod definitiv conform art. 37 modificat al legii agrare, decât asupra exproprierei, ce nu mai poate fi pus în discuțiune, nu însă și asupra dreptului de proprietate a persoanei în drept a pretinde despăgubirea, stabilire ce în caez de contestație aparține instanțelor de drept comun.*

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE Secțiunea III
Dec. No. 700—1932. Președinția dlui O. Băleanu Consilier.
Contencios administrativ. — Daune cominătorii. — Aplicațiune în cazul când după anularea primului act, autoritatea a dat un nou act a cărui anulare nu s'a cerut.

D e l i b e r â n d

Asupra recursului făcut de Ministerul Justiției contra deciziunei Curții de Apel din Cluj secțiunea I-a cu No. C. I. 304—1930, dată în proces cu Alexe Fedorca.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs se constată, că în răstimpul de când intimatul a obținut o hotărâre definitivă pentru reînțegrarea sa în funcțiunea de inspector de închisori cl. II-a, Direcțiunea Generală a Inchișorilor și Ministerul de Justiție, printr'o nouă deciziune de pensionare luată de această dată cu respectarea formelor legale prevăzute prin noua lege modifi-

catoare pentru pensionarea funcționarilor publici din 26 Aprilie 1930, a scos din nou la pensie pe intimatul Alexe Fedorca, însă recurentul nu a mai atacat această decizie în contencios, pe calea și în termenul prevăzut de art. 4 din legea contenciosului administrativ.

Considerând că în contra cererii de daune cominatorii făcută de intimat pentru executarea primei decizii de reintegrare, și pe care Curtea de Apel a admis-o, recurentul a formulat un singur motiv de casare, prin care susține că instanța de fond numai prin exces de putere și cu violarea art. 7 din legea contenciosului administrativ a fost obligată la plata daunelor cominatorii, deoarece intimatul fiind scos din nou la pensie în mod legal, el nu mai poate fi reintegrat, rămânându-i neatins numai dreptul de salariu până la data scoaterii la pensie din 1 Septembrie 1931.

Considerând că în principiu este adevărat că potrivit art. 7 din legea contenciosului administrativ, instanțele judecătorești sunt datorate să acorde reclamantului daune cominatorii atunci când autoritatea administrativă a refuzat să execute o hotărâre contencioasă rămasă definitivă, că însă această normă nu-și poate avea aplicațiunea și în cazul când autoritatea administrativă împlinind în răstimpul până la executarea primei decizii contencioase și ultima formalitate legală pentru omisiunea cărei a fost anulată prima decizie de pensionare, sau când între timp a intervenit o nouă lege care a dispensat autoritatea de a mai îndeplini formalitatea pentru care prima decizie de pensionare a fost anulată, deoarece în acest caz refuzul autorității este întemeiat; reclamantul aflându-se în fața unui nou act administrativ de autoritate cu aceleași dispozițiuni și intimatul urma să obțină și anularea celei de a doua decizii date de autoritatea administrativă.

Că astfel fiind și întru cât aceasta de a doua decizie de pensionare nu a fost atacată în termen cu acțiune, iar intimatul nu alegă că până la data celei de a doua decizii de pensionare, locul său a rămas vacant sau nesuprimat, astfel în cât reintegrarea să fi fost posibilă, Curtea de Apel numai prin exces de putere și violarea art. 7 din legea contenciosului administrativ a admis cererea de daune cominatorii făcută de intimat, așa că motivul de casare fiind fondat, recursul urmează a fi admis rămânând intimatului deschisă calea urmăririi prevăzută de art. 13 din legea contenciosului administrativ cazul când autoritatea administrativă în drept, ar refuza să-i achite salariul datorit până la data scoaterii la pensie din 1 Septembrie 1931.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE Secția III-a. Dec. No. 1303—1932. Preș. dlui C. Crăciuneacu, Consilier. Contencios administrativ. — Când dreptul a cărui reparare se cere are ființă legală, și refacerea lui e posibilă, nu și în caz contrariu. — Daune. — Ele trebuie precizate.

D e l i b e r â n d

Având în vedere că prin deciziunea atacată

cu recurs Curtea de Apel a admis incidentul ridicat de intimatul Ministerul de Interne și a respins fără obiect acțiunea în contencios intentată de recurentii dr. Iuliu Gențiu și alții pentru anularea Inaltului Decret Regal No. 979—1929 prin care s'a disolvat Consiliul Comunal al orașului Turda ai cărui membri erau și recurenții.

Având în vedere că Curtea de Apel după ce constată în prealabil că obiectul acțiunii în contencios este limitat la anularea suszisului Decret Regal și la reintegrarea vechiului Consiliu Comunal, interpretând dispozițiile 534 din legea pentru organizarea administrațiunii locale din August 1929 pusă în aplicare ulterior datei intentării acțiunii în contencios argumentează că vechile Consilii comunale urbane fiind desființate de drept prin acest text reintegrarea vechiului consiliu, al căruia mandat în virtutea noii legi a încetat nu mai este posibilă și deci spune Curtea, acțiunea în contencios a devenit fără obiect;

Având în vedere că prin motivele 1 și 3 de casare recurentii se plâng de exces de putere, violarea și greșita interpretare a art. 1 și 6 din legea contenciosului în desvoltarea cărora susțin că întrucât acțiunea în contencios în momentul intentării întrunea toate condițiunile prevăzute de aceste texte, Curtea de Apel urma să o judece în fond după starea de fapt și de drept din momentul intentării, fiind cu totul inoperante dispozițiunile legii pentru organizarea administrației locale intervenită ulterior intentării acțiunii.

Considerând, că dreptul de a uza de calea specială a contenciosului fiind în funcțiune totdeauna de existența unui drept vătămat printr'un act administrativ de autoritate făcut cu călcarea legilor și al regulamentelor (art. 1), obiectul unei asemenea acțiuni în justiție subsistă atâta vreme cât însuși dreptul a cărui reparare se cere are ființă legală și refacerea lui este posibilă în cadrele și limitele dispozițiunilor legale.

Că însă în cazul, când dreptul reclamat și pretins vătămat de parte, nu mai are existență legală și repararea lui nu mai este posibilă sub raportul aplicării dispozițiunilor legii, fie că dreptul reclamat a fost stins în baza unui text formal fie că repararea lui a devenit imposibilă prin faptul că actul ilegal a fost substituit cu unul legal, acțiunea în contencios în ambele cazuri devine fără obiect, fiind cu totul indiferentă imprecizarea că la refacerea dreptului reclamat se opune vre-o dispoziție dintr'o lege intervenită posterior intentării acțiunii.

Că în asemenea caz dreptul particularului este limitat la acțiune în daune în fața instanțelor competente, care pot acorda daune dacă constată ilegalitatea acțiunii de autoritate și partea face dovada existenței daunelor pretinse.

Că astfel fiind și întrucât în speță este constant că vechile consilii comunale, din a căror categorie fac parte și recurenții, au fost desființate prin art. 534 din legea administrațiunii locale, Curtea de Apel cu drept cuvânt și fără a viola

vre-un text de lege a respins acțiunea recurenților ca fiind fără obiect și deci motivele I și III de recurs devin neîntemeiate cu atât mai mult cu cât Curtea de Apel constată și motivează că recurenții deși pretind oral daune însă o cerere în acest sens nu au formulat în scris și nici nu le-a precizat.

INALTA CURTE DE CASAȚIE S. I.

Dec. No. 1057 din 5 Oct. 1932. Preș. Titu Magheru cons. *Poprire făcută de fisc asupra chiriei anterior exigibilității ei. — Achitarea chiriei în contul dărilor fiscale, posterior exigibilității. — Plată. — Valabilă. — Rațiune.*

Neîndeplinirea obligațiilor din partea debitorului nu poate duce la reziliere, când acesta e pus în imposibilitate de a o executa, prin un fapt imputabil creditorului, sau când debitorul, uzând de un drept al său, nu ar putea fi juridicament constrâns la executarea obligațiilor sale.

Prin poprirea, efectuată de fisc anterior exhibitivității chiriei, în mâinile chiriașului acesta este pus în situațiunea de a nu se mai putea executa, față de proprietar, în condițiunile convenite; căci prin poprire, raportul juridic dintre părți s'a schimbat, debitorul proprietarului devenind debitorul fiscoșului și obligat ca atare la plată nu potrivit clauzelor contractuale, ci conform dispozițiilor legii de urmăriri care singură guvernează raportul juridic între aceștia din urmă.

În speță, chiriașul recurent fiind obligat să plătească chiria proprietarului, la domiciliul acestuia și la termenele fixate, sub sancțiunea pactului comisor această obligațiune nu mai putea fi executată de debitor, care prin poprirea ce i s'a făcut — în cazul când aceasta s'a întâmplat anterior exigibilității chiriei — și chiriașul este obligat a plăti fiscoșului, la biroul casei publice și la termenele indicate de lege, sub sancțiunea urmăririi ce i s'ar putea face în averea sa, el având astfel alt creditor, alt loc și alte termene de plată.

Astfel fiind, Tribunalul numai prin exces de putere și cu violarea dispozițiilor legii pentru urmărirea și perceperea veniturilor fiscale a respins apelul chiriașului pe considerațiunea că pactul comisoriu operează pentru motivul că suma poprită a fost plătită fiscoșului posterior datei exigibilității ei, fără însă a stabili dacă poprirea a fost făcută posterior sau anterior exigibilității.

CURTEA DE APEL CLUJ, Secția I.

No. Fisc. I. 1770—1931.

Recurs. — Impuneri după Legea energiei. — Care este instanța de recurs competență. — Cari sunt taxele, la cari trebuiesc impuse uzinele termice. — Lege interpretativă.

Luându-se în dezbateri cauza fiscală la legea asupra energiei față de municipiului Cluj Uzinele electrice din Cluj, repr. prin adv. Dr. Dionisie Pop din Cluj jurisconsult cauză în care Ministerul Industriei și Comerțului ca prima instanță a dat hotărâre conform procesului verbal No. 336

din 12 Noembrie 1930, iar în urma apelului înaintat de Primăria Municipiului Cluj, comisiunea de apel la taxele asupra energiei, Ministerul de Industrie și Comerț s'a pronunțat ca instanță de apel prin decizia 22 din 3 Martie 1931 și în cele din urmă fiind adusă înaintea Curții prin recursul Primăriei cu Municipiul Cluj introdus în ziua de 12 Mai 1931 sub No. 46.737.

Curtea

A dat după terminarea dezbaterii orale astăzi, în ziua de 18 Decembrie 1931 și pronunțată azi la 19 Decembrie 1931, următoarea

Decizie

Admite recursul. Casează deciziunea atacată a comisiunei de apel la taxele asupra energiei cu No. 22 din 3 Martie 1931 și restituie dosarul acelei comisiuni pentru a se conforma celor expuse în considerentele acestei decisiuni.

Motive

Contra deciziei No. 22 din 3 Martie 1931 a Comisiunei de apel la taxele asupra energiei de pe lângă Ministerul Industriei și Comerțului prin care s'a respins apelul introdus de Primăria Municipiului Cluj contra procesului verbal No. 336 din Noembrie 1930 dresat de Directoratul Comercializării și energiei din Ministerul Industriei și Comerțului și prin care s'a impus sus numita Primărie la plata sumei de 480.000 lei drept taxe datorate pe anii 1925, 1926, 1927 și 1928 în baza legii energiei pentru funcționarea Uzinei termice pentru electricitate ce posedă; Primăria Municipiului Cluj, a făcut decurs pe care sus numita Comisiune prin Președintele său, l'a înaintat acestei instanțe.

Având în vedere că în prealabil Ministerul Industriei și Comerțului prin reprezentantul său a ridicat incidentul de incompetență bazat pe considerațiunile următoare: Legea energiei prin art. 62 creiază o singură instanță de apel cu sediul la București, ca urmare instanța de recurs fiscală despre care vorbește art. 62 nu poate fi alta decât Curtea de Apel din București.

Asupra acestui incident.

Având în vedere că în adevăr art. 62 din legea energiei prevede o singură Comisie de apel în materia ce ne preocupă și că sediul acestei Comisiuni este Bucureștiul. În ce privește instanța de recurs însă legea se mărginește a spune că recursul se va depune la Ministerul Industriei și Comerțului care prin secretariatul Comisiunei de Apel se va înainta de urgență la instanța de recurs, în materie fiscală. Față de această dispozițiune a legii, care s'a trecut într'un text de lege ce s'a votat în anul 1930, nu mai rămâne îndoială că legiuitorul s'a referit la sistemul legiuirilor fiscale la această dată care toate, indică ca instanțele de recurs, instanța respectivă a domiciliului celui impus, adică Curtea de Apel, care prin legea de organizare din 1925 a căpătat atribuțiunea de instanță de recurs în materie fiscală.

Dar chiar admitând că legea este echivocă în această privință, încă Curtea de Apel în care se găsește domiciliul celui impus este competență a

judeca recursul, baza pe principiul comun care trebuie să completeze orice lipsuri a legilor speciale.

Pentru aceste motive, Curtea a găsit că incidentul de necompetență este nefondat și l'a respins ca atare.

În fond.

Având în vedere că recursul este făcut în termen (21/IV. 1931-12. V. 1931).

Având în vedere că instanța de apel pentru ca să ajungă la respingerea apelului Primăriei Municipiului Cluj, își motivează deciziunea sa pe faptul că art. 22 din legea energiei din 1924 asimilează uzinele termice cu instalațiunile la care se referă și pentru care înființează taxe, legea pentru modificarea art. 72 și 73 din legea asupra regimului apelor.

Având în vedere că recursul făcut de Primăria Municipiului Cluj contra deciziei de mai sus se bazează pe violarea și greșite interpretare a art. 22 și 18 din legea energiei din 1924 și art. 72 din legea regimului apelor argumentând, că art. 18 și 22 din legea energiei din 1924, în ce privește taxa ce trebuie percepută indică taxa prevăzută de art. 72 din legea regimului apelor din 1924, însă acest art. nici ei nu prevede așa ceva, iar cea fixată prin regulamentul legii, nu se poate lua în seamă întrucât prin regulament, este oprit de constituție de a se fixa taxe. Că în tot cazul legea din 1926 pentru modificarea art. 72 din legea apelor, deși prevede taxe însă din cauză că prin acest art. se fixează mai multe feluri de taxe după cazuri diferite, recurenta crede că taxa ce trebuia în cel mai rău caz să i se aplice ar fi cea prevăzută la pct-ul c. d., nu la punctul f. cum de fapt i s'a aplicat.

Având în vedere că în principiu este admis felul de a legifera în sensul ca o lege să facă trimitere la o altă lege și chiar să adopte dispozițiile unui anumit text din altă lege caz în care ne găsim și în speță unde legea energiei din 1924 dispune că taxele ce voeste a le impune să fie cele indicate în art. 72 din legea regimului apelor. Atăta vreme însă cât acest articol nu indică nici el asemenea taxe consecința logică este că și legea energiei a rămas fără taxa. Tot așa și în cazul dacă ele s'au înființat în mod ilegal, cum a fost cazul, că s'au înființat printr'un regulament; stare de ilegalitate recunoscută de altfel și de Comisia de Apel prin hotărârea sa.

Având în vedere însă, că mai târziu, la 28 Aprilie 1926, art. 72 din legea apelor s'a modificat în sensul că s'a fixat taxe necesare regimului apelor, însă nu de un singur fel ci de trei feluri coordonate pentru trei feluri de împrejurări proprii felul în care se întrebuintează apa.

Că așa fiind și întru cât variațiunile dispozițiilor din art. 72 din legea regulamentului apelor așa cum s'a modificat, neputându-se acomode cerințelor art. 18 și 22 din legea energiei și în genere spiritului legii energiei, aplicarea art. 72 din legea reg. apelor potrivit legii energiei devine din nou neaplicabilă.

Având în vedere că față de o situația atât de precară, nu rămân de cât sau, că Statul să fie păgubit de baza enunțată principial de art. 18, 22 din legea energiei din 1924 — ceiace credem de altfel, că trebuie să fi fost cauza pentru care Statul a stat în inactivitate — sau ca să se vie cu o lege interpretativă care să arate care anume taxe trebuie să fie înțeleasă.

Având în vedere că noua lege a energiei prin art. 80 pe baza căruia, de altfel s'a procedat la impunerea de față prevede în mod ritos: că „taxele Uzinelor termice datorate până la 1 Ianuarie 1930, conform legii energiei din 1924 și a legii pentru majorarea taxelor prevăzute de art. 18 și 22 din legea energiei și 72 din legea regimului apelor, taxe care sunt anual de 60 lei pe C. P. instalat, până la 21 Sept. 1929 și de 66 lei anual pe C. P. instalat dela această dată înainte...

Considerând că din modul cum este redactat acest articol și din expunerea de motive referitoare, rezultă nu numai fixarea în viitor a taxei ce urmează a se percepe uzinelor termice, dar și care este taxa ce trebuie înțeleasă pe trecut și din acest punct de vedere textul are caracter interpretativ, și deci trebuie luat în considerație și decis în sensul că taxa care a trebuit să fi privită ca specială uzinelor termice, în baza energiei este 60 lei anual socotit pe C. P., taxă ce este corespunzătoare celei prevăzută de punctul f. din art. 72 din legea regimului apelor.

Având în vedere că în asemenea împrejurări, uzinelor termice urmează ca să li se perceapă taxa de 60 lei C. P. anual, cel mult dela înființarea acestor taxe, care este data modificării art. 72 din legea apelor adică dela 28 Aprilie 1926.

Având în vedere că prin procesul verbal se constată că s'a impus Primăria Municipiului începând cu anul 1925.

Că în consecință Comisia de Apel menținând impunerea așa cum este specificată prin procesul verbal de impunere, a dat o greșită interpretare a legii, și deci deciziunea sa cată a fi casată și retrimeasă conf. art. 62 din legea asupra energiei din 1930 spre a aduce o nouă deciziune prin care să ea ca punct de plecare al impunerei și perceperei de taxe, legea modificatoare a art. 72 din legea regimului apelor publicată în Mon. Of. în ziua de 28 Aprilie 1926, iar ca taxă unitară 60 lei anual pe C. P. al uzinei.

CURTEA DE APEL CLUJ, Secția II-a.

Dec. Nr. 1104/2/1932. Fisc. II. Președinția d-lui Dr. Papp
*Impunerea fabricilor de spirt. — Baza impunerei
spirtul vândut, nu cel fabricat.*

În contra hotărârei Comisiunei de Apel a făcut recurs în Casare fiscal, plângându-se că contribuabilul a fost impus cu violarea de lege după cantitatea spirtului de fapt vândut ci nu după cantitatea spirtului fabricat.

Recursul este nefondat, deoarece numai prin vânzare și nu prin fabricare, se poate realiza venit, iar în sensul legii contribuțiilor directe impunerea trebuie făcută după venit.

Așa fiind Comisiunea de apel, n'a violat nici o dispozițiune a legii stabilind venitul net impozabil după cantitatea spirtului de fapt vândut și deci recursul a trebuit respins ca nefondat.

INFORMAȚIUNI

— *A apărut*: LEGEA TIMBRULUI CU TOATE MODIFICĂRILE ADUSE PÂNĂ ÎN PREZENT, CU DECIZIILE COMISIEI TIMBRULUI ȘI CU UN INDEX ALFABETIC, ARANJATĂ DE I. MĂNESCU, PREȘEDINTE LA CURTEA DE APEL CLUJ.

Dăm aci o parte din prefața: „Când manuscrisul acestei lucrări era gata pentru ca să fie dat la tipar, a apărut o lucrare similară, publicată sub îngrijirea direcțiunii timbrului din Ministerul Finanțelor aprobată ca ediție oficială”.

„Eram pe punctul de a renunța la inițiativa mea. Răsfoind însă această lucrare similară, nu numai că nu am renunțat, dar mi-am format convingerea că lucrarea mea este mai perfectă și ea va suplini și va îndrepta unile greșeli, pe care autorii anonimi ai lucrării similare, ori nu le-au observat, ori, de bună credință, au fost în necunoștință de cauză sau în greșeală.”

„Pecetea aprobării ca ediție oficială, în cazul acesta, rămâne ștearsă, căci nu se poate înlătura forța juridică a lucrurilor. Ministerul de Finanțe, neputând să dea forță dispozițiilor ce ies din lege ce sunt contrarii ei.”

— *SEVER ANDRU*. — *Jurisprudența Rezumată. — Decizii pronunțate de Inalta Curte de Casație și Justiție. — Vol. I. Decizii civile și comerciale privitoare la procese din Ardeal judecate în cursul anilor 1921—1931. — Cartea Românească, București, 1933.*

Această culegere de jurisprudență împlinește un mare gol al bibliografiei juridice ardelenice. Înainte de publicațiunea ei, deși au trecut 15 ani dela Unire, nimeni nu se gândise să pună la dispozițiunea oamenilor de legi din Ardeal o culegere completă și metodic clasată a deciziunelor Curței de Casație privitoare la dreptul ardelenesc, cu toate că Inalta noastră Curte are marea misiune de a da o interpretare românească dreptului de origină austro-maghiară a Ardealului. De aceea, și astăzi, ca și în primii ani dela Unire, juristul ardelenic e mai degrabă tentat să recurgă la jurisprudențele Curții maghiare, decât să cerceteze — cu atâtea dificultăți în lipsa unei culegeri de jurisprudență — dacă Curtea noastră de Casație s'a pronunțat asupra chestiunii și în ce sens. Căci, până acum, a cerceta jurisprudența Casăției noastre însemna a lua an cu an Buletinul Inaltei Curți, a examina deci o serie de volume, a ceti în aceeași chestiune o mulțime de decizii, și utile și neutile, a examina mai departe an cu an revistele noastre de jurisprudență, deci încă o serie de volume, pentru a descoperi până la sfârșit o singură deciziune care să te intereseze sau chiar pentru a descoperi că Inalta Curte nu s'a pronunțat încă asupra chestiunii. Toată această cerce-

tare anevoioasă pentru un rezultat nesigur nu mai este astăzi necesară datorită culegerii de jurisprudență a D-lui Sever Andru. Într'un singur volum se găsesc adunate la un loc toate deciziunile mai importante ale Curței noastre de Casație pronunțate dela 1921 până la 1931 cu privire la dreptul civil și comercial al Ardealului. Un index alfabetic pe materii, bine întocmit, cât și un index al textelor de lege aplicate dau cercetătorilor puțința de a examina, în mod complet și într'un timp foarte scurt, jurisprudența Inaltei noastre Curți.

Apropiata votare a noilor coduri de unificare nu va micșora întru nimic utilitatea acestei culegeri de jurisprudență, căci, pe de o parte, în materie civilă nu se unifică deocamdată decât *Teoria generală a Legei, Persoanele și Familia* — aci sunt cuprinse și *Convențiile matrimoniale* — rămânând mai departe în vigoare din dreptul ardelenesc *Bunurile, Obligațiunile, Contractele Speciale, Garanțiile, Succesiunile și Donațiunile*, iar, pe de altă parte, chiar în ce privește materiile cari se unifică, știut fiind că noul legiuitor s'a inspiart într'o largă măsură din instituțiunile dreptului ardelenesc, culegerea va fi necesară, nu numai în Ardeal ci în întreaga țară, pentru a se putea cunoaște jurisprudența Curței noastre de Casație cu privire la acele instituțiuni cari vor fi constituit isvorul de inspirațiune a noilor legiuri.

Iată, deci, dubla utilitate practică a culegerii D-lui Dr. Andru. Dar noi, mai vedem și o alta, de ordin teoretic, și anume aceea de a permite doctrinarilor să studieze cu mai multă ușurință, dacă, și în ce măsură, jurisprudența Curței noastre de Casație a transformat dreptul ardelenesc și mai cu seamă dreptul consuetudinar maghiar al regiunii de vest, sub influența spiritului și a concepției juridice române formate pe baza codului Napoleon. După cum dreptul consuetudinar maghiar a suferit, cu toate împotrivirile și desmintirile juristilor unguri, o marcantă influență a codului civil austriac din 1811, tot astfel s'ar putea ca, astăzi, el să sufere, într'o oarecare măsură, și influența codului civil român. Este în tot cazul o ipoteză de studiat și aceasta cu atât mai mult cu cât nouă ne-a fost revelată de unele asemenea transformări constatate într'o rapidă cercetare a acestei culegeri.

Dl. Avocat Sever Andru și-a constituit un mare merit, atât prin ideea de a fi venit cu această publicațiune cât și prin felul serios cum a știut să o întocmească, prezentându-ne astfel, într'un domeniu cu totul lipsit de cercetări juridice cu caracter românesc, o culegere de jurisprudență completă, metodic clasată și ușor de cercetat. Nu ne mai rămâne decât să ne exprimăm o dorință, aceea de a vedea continuat acest început prin extinderea culegerii la celelalte ramuri ale dreptului și prin completarea ei în viitor cu noile jurisprudențe ale Casăției.

A. Ionașcu,
Profesor la Facultatea de Drept
din Oradea.

Situația sumară

Banca Națională
României
1933

ACTIV

		30 Septembrie	23 Septembrie
Stoc:			
Aur	in țară	6.563,350.243	
	in străinătate	3.222,457.395	
Devize			
	Stoc total	9.785,807.638	9.784,478.051
Alte devize		524,272.500	516,230.100
Monetă divizionară		10.310,080,138	10.300,708.151
Portofoliu comercial		23,504.461	20,570.280
Avansuri pe titluri și metale prețioase:		441,858.326	421,466.919
Simple		9.399,710.775	9.422,754.124
In cont curent			
Datoria Statului		245,168.500	514,981.215
Avansuri temporare Tezaurului		269,812.715	3.704,047.402
Titluri și participațiuni:			
Titlurile capitalului social		129,842.393	3.704,047.402
fondului de rezervă		55,571.578	2.000,000.000
rezervelor pentru imobile și mobilier		131,028.404	
Participație la capitalul Băncii Reglem. Internaționale		80,645.161	
Creditului Industrial (Capital			
"subscris" lei 150,000,000)		48,795.000	445,982.537
Titlurile Fondului de pensii și asistență pentru personal			445,982.536
Imobile		144,513.099	144,513.099
Mobilier și mașini de imprimărie		587,153.234	586.648.848
Cheltuieli de administrație		129,808.085	129,803.631
Activ corespunzător unor angajamente pe termen		98,875.147	97,281.194
Conturi diverse		254,207.641	318,848.603
Portofoliu agricol		3.615,065.478	3.633,572.481
Provizțiuni speciale de devize		3.096,548.930	3.105,097.485
Aur la Moscova		1.876.827.817	1.995,194.471
		36.613.162.284	36.837,955.848
<u>23 Septembrie</u>			
3.868,697.189	Efecte și avansuri generale de Bancă pentru Stat	3.868,637.539	
767,863.666	Disponibilul Direcției Generale a Drumurilor la Soc. Anon. Svede, Luxemburg	738.116.186	
PASIV			
Capital Social		600,000.000	609,000.000
Fond de rezervă		449,097.871	449,097.871
Rezervă pentru imobile și mobilier		513,329.244	513,328.755
Fonduri de pensii și asistență pentru personal		146,996.417	147,000.915
Angajamente la vedere:			
Bilete de Bancă în circulație		21.193,501.665	21.197,324.930
<u>23 Septembrie</u>	Conturi curente și depozite la vedere:		
243,534.844	a) Ministerul finanțelor	304,316.851	
759,797.474	b) Serviciile publice, Casa Autonomă	680,898.835	
124,353.155	c) Imprumut 7% 1929	118,822.287	
203,156.011	d) Imprumut 7½% 1931	205,566.481	
3.991,960.439	e) Conturi curente	4.029,425.456	
2.288,450.127	f) Alte exigibilități la vedere	2.312,589.738	
		7.651,619.628	7.611,242.050
Angajamente la termen		3.823,818.415	4.202,033.678
Dobânzi și beneficii diverse		161,886.646	153,268.532
Conturi diverse		2.072,911.397	1.964,649.117
		36.613.162.284	36.837,955.848
<u>23 Septembrie</u>	Ministerul Finanțelor, ct. efecte și avansuri gerate de Bancă	3.868,637.539	
3.868,687.289	Direcția Generală 3 Drumurilor ct. lei la Soc. Anon. Svede, Luxemburg	738.116.186	
767,863.666			
	Totalul angajamentelor la vedere	28.842,121.293	28.808,576.980
	Raportul între stocul de aur și angajamente	33,93%	33,99%
	Raportul între stocul total și angajamente	35,74%	35,76%

Taxa: } Scont 6%
Dobânda 7%